

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Του κ. Γεωργ. Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
Προέδρου του ΠΑΣΟΚ, Βουλευτού

Η ανθρωπότητα όπως γνωρίζετε όλοι Σας δεν είχε ποτέ τόσο οικονομικό πλούτο. Ποτέ δεν είχε τόσο μεγάλη τεχνογνωσία. Ποτέ δεν είχε τόσο σύγχρονη τεχνολογία. Ποτέ δεν είχε τέτοια επιστημονική και ερευνητική ικανότητα. Ποτέ δεν είχε στα χέρια της τέτοιες δυνατότητες μίας κοινοτικής και συνεργατικής λειτουργίας μέσω του Διαδικτύου, που επιτρέπει να εργάζονται ταυτοχρόνως χιλιάδες άτομα ανά τον κόσμο για την επίλυση προβλημάτων ή τη δημιουργία νέων σκέψεων, ιδεών και projects.¹

Σήμερα, μπορεί η ανθρωπότητα να βάλει τη φτώχεια παραδείγματος χάριν στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Έχουμε αυτή τη δυνατότητα. Μπορεί η ανθρωπότητα να εξασφαλίσει με μικρά σχετικά οικονομικά ποσά τη βασική παιδεία για όλους, όλους τους Λαούς και Πολίτες της υφηλίου. Σήμερα μπορεί η ανθρωπότητα να εξαλείψει βασικές πανδημίες και χρόνιες αρρώστιες.

Σήμερα, μπορεί η ανθρωπότητα να αναπτύξει εναλλακτικές και βιώσιμες πηγές ενέργειας. Πιστεύω, ότι μπορεί η ανθρωπότητα, επίσης, να επιλύσει και χρόνια προβλήματα συγκρούσεων, όπως το Παλαιστινιακό. Γιατί δεν το κάνει; Δεν είναι η έλλειψη πόρων, δεν είναι η έλλειψη τεχνογνωσίας. Για μένα είναι θέμα πολιτικό, είναι θέμα πολιτικής βούλησης, είναι θέμα δημοκρατικό.

Ποίος και πώς αξιοποιεί τον τεράστιο αυτόν οικονομικό, αλλά και πολιτιστικό πλούτο, που σήμερα έχει η ανθρωπότητα και αυτό είναι θέμα πολιτικό. Είναι θέμα πολιτικό, διότι αλλάζουν οι σχέσεις παραγωγής, το διεθνές εμπόριο δημιουργεί νέες εστίες πλούτου, αλλά και φτώχειας, τα διεθνή μέσα ενημέρωσης και παραγωγής πολιτισμού μεταμορφώνουν καθημερινά αντιλήψεις και συνειδήσεις σε όλο τον κόσμο, αλλά αυτές οι αλλαγές διαμορφώνουν μία τεράστια συσσώρευση, συγκέντρωση πλούτου, συγκέντρωση πολιτικής εξουσίας, συγκέντρωση τεχνολογικής ικανότητας και γνώσης.

1. Εκτενής περίληψη Εισήγησης στην «The 11th Roundtable with the Government of Greece», ECONOMIST CONFERENCES, Athens, April 2007. Αποκλειστικός Εκπρόσωπος ECONOMIST CONFERENCES: CHAZLIS and RIVAS Co, Γεν. Διευθ. Ν. ΠΑΣΣΑΡΙΒΑΚΗ, Publ. Rel. Man. Π. ΤΣΑΦΑΡΑΣ.

Και το αποτέλεσμα αυτής της συσσώρευσης, αυτής της συγκέντρωσης στο σημερινό παγκόσμιο σύστημα καπιταλισμού είναι η οικονομική, πολιτική, τεχνολογική και γνωστική ανισότητα. Αυτή η τρομακτική σε μεγάλο βαθμό ανεξέλεγκτη δύναμη, που συσσωρεύεται, έχει αρχίσει και υπονομεύει την εφαρμογή ενός συστήματος δικαίου στην παγκόσμια κοινωνία.

Ενισχύει το δίκαιο του ισχυρού και με τον τρόπο αυτό απειλεί ακόμα και υπονομεύει την Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Απειλεί να δημιουργήσει ρήγματα στις κοινωνίες μας. Και αυτά τα ρήγματα θα τα πληρώσουμε όλοι μας. Όχι μόνο ο απλός Πολίτης, αλλά και ο επιχειρηματίας, δεδομένου, ότι μιλάω σε κατ' εξοχήν επιχειρηματικό κόσμο.

Σε μία κοινωνία, που παραλύει από τις συγκρούσεις, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει παραγωγή και ομαλή οικονομική λειτουργία. Καμία αναγκαία μεταρρύθμιση δεν είναι δυνατόν να προχωρήσει χωρίς κοινωνικές συμφωνίες και δεν είναι δυνατόν να αποδώσει η όποια δήποτε μεταρρύθμιση χωρίς τη συμμετοχή όλων των δυνάμεων της εργασίας.

Η εξάπλωση της φτώχειας, η συνεχής συμπίεση του εισοδήματος των εργαζομένων, των χαμηλών και μεσαίων στρωμάτων, δεν παράγει μόνο εξαθλιωμένους Πολίτες. Παράγει επί πλέον και καταναλωτές χωρίς αγοραστική δύναμη και οδηγεί έτσι τη ζήτηση στο ναδίρ και την αγορά σε ασφυξία.

Σε διάφορες περιοχές της γης παράγει π.χ. στην Αφρική μία τραγική ανισότητα με όλες τις επιπτώσεις των συγκρούσεων, των εμφυλίων και της εξαθλίωσης. Αλλά και σε πλούσιες περιοχές, όπως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής παράγει ένα νέο ρεύμα προστατευτισμού, διότι έτσι αντιλαμβάνεται η κοινωνία, ότι είναι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπίσει την ανταγωνιστικότητα, ενώ ο τρόπος θα έπρεπε να είναι η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους και της κοινωνικής πρόνοιας.

Έχουμε όλοι μας τις ευθύνες μας και οι Επιχειρηματίες και οι Πολιτικοί και οι Εργαζόμενοι για να διαμορφώσουμε μία δίκαιη κοινωνία συνοχής και συνεργασίας.

Υπάρχει και ένας ακόμη μύθος, που σχετίζεται με αυτό τον πρώτο: εφ' όσον όλα είναι ένας μονόδρομος, δεν υπάρχουν διαφορές. Η αλήθεια και εδώ είναι τελείως διαφορετική και δεν εννοώ απλά στο επίπεδο κάποιων πολιτικών μέτρων ή πρακτικών, αλλά μιλώ και στο επίπεδο των στόχων, των κατευθύνσεων και των αξιών.

Διαμορφώνονται νέες διαχωριστικές γραμμές μεταξύ του προοδευτικού και του συντηρητικού σε αυτή τη νέα εποχή:

Η συντήρηση στην παγκόσμια οικονομία, αλλά και στην εθνική οικονομία, κάνει τους ισχυρούς πιο ισχυρούς και τους αδύναμους πιο αδύναμους. Αντίθετα, η πρόοδος θέλει να διασφαλίζει την σιγουριά και την ενδυνάμωση όλων των Πολιτών.

Οι συντηρητικοί μιλούν για φόβο, εμείς μιλάμε για ασφάλεια.

Εκείνοι μιλούν για τείχη, εμείς για γέφυρες.

Εκείνοι μιλούν για σύγκρουση, εμείς για διάλογο.

Εκείνοι μιλούν για προληπτικούς πολέμους, εμείς μιλάμε για προληπτική διπλωματία.

Εκείνοι μιλούν μόνο για ελεύθερη αγορά, εμείς μιλάμε για ελεύθερους Πολίτες.

Εκείνοι μιλούν για καλά ή κακά έθνη, για καλούς ή κακούς ανθρώπους, εμείς αντίθετα μιλάμε για καλές ή κακές πολιτικές.

Εκείνοι μιλούν για τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, εμείς αντιτασσόμαστε στον τρόπο της βίας από όπου και αν προέρχεται.

Εκείνοι μιλούν για την προσαρμογή του κόσμου στην παγκοσμιοποίηση, εμείς θέλουμε να προσαρμόσουμε την παγκοσμιοποίηση στις ανάγκες του ανθρώπου και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Εκείνοι μιλούν για ένα πιο μικρό Κράτος, αλλά εννοούν ένα Κράτος, που ευνοεί λίγους, εμείς μιλάμε για ένα διαφορετικό Κράτος, που θέλει να δώσει εξουσία σε περισσότερους, να απελευθερώσει τις δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας.

Όταν μιλούν για τη λέξη «ηγεσία» εννοούν εξουσία. Όταν εμείς μιλάμε για τη λέξη «ηγεσία» εννοούμε εμπιστοσύνη.

Όταν αυτοί μιλούν για περιβάλλον το βλέπουν ως εμπόδιο στην ανάπτυξη, όταν εμείς μιλούμε για περιβάλλον το βλέπουμε ως συγκριτικό πλεονέκτημα για μία εναλλακτική ανάπτυξη.

Όταν αυτοί μιλούν για πνευματικά δικαιώματα εννοούν την ιδιωτικοποίησή τους. Όταν εμείς μιλούμε για πνευματικά δικαιώματα μιλούμε για την καταξίωσή τους ως κοινό πλούτο της ανθρωπότητας.

Όταν αυτοί μιλούν για Θεό πιστεύουν, ότι έχουν μία αποκλειστική σχέση μαζί του. Όταν εμείς μιλάμε για Θεό αναφερόμαστε σε κάθε τύπο θρησκευτικού αισθήματος όπου και αν υπάρχει στον κόσμο.

Αυτές είναι νέες διαχωριστικές γραμμές, που διαμορφώνονται στις κοινωνίες μας, θα έλεγα σε όλο τον κόσμο, σε κάθε πολιτισμό, άσχετα από τις καταγωγές της κάθε περιοχής.

Σε εθνικό επίπεδο εμείς οι Σοσιαλιστές παίρνουμε τα συμπεράσματα από το διεθνές περιβάλλον, θεωρούμε χρέος μας ως Πολιτεία και ως προοδευτική παράταξη να εξοπλίσουμε τον Πολίτη μπροστά στις εξελίξεις. Το δικό μας Κίνημα το ΠΑΣΟΚ, μεταμορφώνεται σε χώρο μόνιμης εκπαίδευσης και κοινωνικής καινοτομίας.

Είναι χρέος όλων μας να εξοπλίσουμε ιδιαίτερα με γνώσεις και δυνατότητες τους νέους Πολίτες. Διότι οι νέοι Πολίτες καλούνται στη δική τους ζωή να αντιμετωπίσουν τις πιο ανατρεπτικές εξελίξεις, που έχει δει ποτέ η ανθρωπότητα. Έχουν να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερες και δυσκολότερες προκλήσεις από εκείνες κάθε προηγούμενης γενιάς· από τις κλιματικές αλλαγές, μέχρι και τη βιοτεχνολογία.

Το νέο πατριωτικό στοίχημα για την ελληνική προοδευτική και σοσιαλιστική παράταξη είναι να εγγυηθούμε την ισχυρή και αποτελεσματική φωνή του Λαού μας στις παγκόσμιες εξελίξεις. Δυναμική συμμετοχή σε παγκόσμιους και περιφερειακούς Οργανισμούς, αλλά και στην Ευρώπη, που αποτελεί και προνομακό χώρο συμμετοχής.

Στοχεύουμε σε μία οικολογική Ευρώπη, μία πιο αυτόνομη Ευρώπη με δική της φωνή, μία Ευρώπη αλληλέγγυα με τους φτωχούς του κόσμου, μία Ευρώπη της ειρήνης και της συνεργασίας. Μία δημοκρατική Ευρώπη.

Στοίχημα, επίσης, πατριωτικό είναι η ταυτότητά μας να είναι ταυτότητα ειρήνης, συνεργασίας και δικαιοσύνης για την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής μας.

Δημοκρατικό μας στοίχημα είναι να δώσουμε πολιτική δύναμη στον Πολίτη, να εγγυηθούμε να ακούγεται η φωνή του σε όλα τα επίπεδα, που τον αφορούν τοπικά, περιφερειακά, κεντρικά αλλά και διεθνή. Να του εξασφαλίσουμε θεσμούς που τον σέβονται, που τον προστατεύουν και που λειτουργούν με διαφάνεια.

Δικαιοσύνη, Κοινοβούλιο, Κόμματα, Αυτοδιοίκηση, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Μέσα Ενημέρωσης, Συνδικάτα, Συνεταιρισμοί καθώς και μη Κρατικοί Οργανισμοί να έχουν την αυτονομία τους ανεξάρτητη αλλά και αλληλοελεγχόμενη, διασφαλίζοντας τα συμφέροντα όλων των Πολιτών.

Θεσμοί που δεν ξεχωρίζουν τον Πολίτη λόγω πολιτικών θέσεων, λόγω φύλου, φυλής, καταγωγής, θρησκείας, σεξουαλικής προτίμησης, οικονομικής ή άλλης εξουσίας.

Ο κάθε Πολίτης για εμάς είναι ισότιμος απέναντι στο νόμο και στην Πολιτεία και ο νόμος εφαρμόζεται ισότιμα για όλους. Το κοινωνικό στοίχημα για το ΠΑΣΟΚ είναι να δώσουμε σιγουριά και προστασία στον Πολίτη, ώστε να μπορεί με αυτοπεποίθηση να αντιμετωπίζει τη ζωή αλλά και τις εξελίξεις στην υγεία, στη σύνταξη, στην πρόνοια, στην ποιότητα ζωής. Να εγγυηθούμε την αξιοπρέπεια και την ασφάλεια του κάθε Έλληνα και της Ελληνίδας.

Το αναπτυξιακό μας στοίχημα/πρόκληση για μας είναι να αξιοποιήσουμε τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματα για την Ελλάδα συνδυάζουν μία νέα παραγωγική μας σχέση με τη φύση και το περιβάλλον, μία νέα δημιουργική και καινοτόμα σχέση οικονομίας και γνώσης, μία δημοκρατική σχέση τεχνολογίας και Πολιτών, μία αυτοκριτική και παιδαγωγική σχέση με την παράδοση και την ιστορία μας και το ανθρώπινο μέτρο στις υλικές υποδομές και την κατανάλωση.

Δημιουργούμε το σωστό μείγμα ισορροπίας μεταξύ αγοράς και ρυθμιστικής κρατικής παρέμβασης για να εγγυηθούμε το δυναμισμό της οικονομικής δράσης από τη μία μεριά, την ελευθερία και την προστασία των Πολιτών και του περιβάλλοντός μας από την άλλη.

Σταθερό αξιακό μας σύστημα είναι να δημιουργήσουμε μία κοινωνία, που βασίζεται σε αρχές, σε έννοιες, όπως είναι η διαφάνεια, η αξιοκρατία, η κοινωνική λογοδοσία, η διαβούλευση, η συμμετοχή, η αξιολόγηση, η ισότητα, η αλληλεγγύη, η ελευθερία και η δημοκρατία. Μία κοινωνία, που θα απελευθερώνεται συνεχώς από γραφειοκρατίες και δουλείες, από εξαρτήσεις και πελατειακές σχέσεις από τη διαφθορά και την αυθαιρεσία της εξουσίας.

Ένα πολιτικό σύστημα που θα διασφαλίζει την αυτονομία του ή πολύ απλά θα αντικατοπτρίζει την πραγματική δημοκρατική βούληση του Λαού, των Πολιτών της Χώρας, όχι νοθευμένη από εξαρτήσεις, από οικονομικά, μιντιακά ή άλλα κέντρα εξουσίας.

Η δίκαιη κατανομή του παραγόμενου πλούτου, ο έλεγχος της εξουσίας, η ισότιμη συμμετοχή στα κέντρα αποφάσεων, είναι όλα συστατικά μίας δίκαιης κοινωνίας.

Η χώρα μας διαπιστωμένα είχε τεθεί από τις Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ σε τροχιά αντιμετώπισης των παγκόσμιων κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων και ανακατατάξεων. Ήταν μία δυνατή Ελλάδα. Ήταν η Ελλάδα των Ολυμπιακών Αγώνων, η Ελλάδα του διεθνούς κύρους, η Ελλάδα με θέση στον ΟΗΕ, αλλά και με ουσιαστική θέση και κύρος στην ευρύτερη περιοχή.

Δυστυχώς η διακυβέρνηση της Χώρας από τη Νέα Δημοκρατία αντέστρεψε αυτή την πορεία. Αποδυνάμωσε τη δυναμική της οικονομίας μας. Μας έβαλε υπό επιτήρηση. Μείωσε τη διαπραγματευτική μας ικανότητα. Συρρίκνωσε και υπονόμωσε το Κράτος Πρόνοιας. Δε σεβάστηκε δημοκρατικούς θεσμούς.

Ο τόπος είναι αντιμετώπος μ' ένα μείζον πολιτικό πρόβλημα.

Εμείς όπως ξέρετε, έχουμε ζητήσει εκλογές. Πολλοί επίσης, ανεξάρτητα από κίνητρα, εκφράζουν ανησυχίες για την παρατεταμένη προεκλογική περίοδο στην οποία έχει μπει η Χώρα.

Εμείς είμαστε έτοιμοι να κυβερνήσουμε. Έχουμε δημοσιοποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές του προγράμματός μας.

Θα ήθελα να τελειώσω με τρεις βασικούς στόχους μας:

Πρώτος μεγάλος στόχος είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, που βασίζεται στη γνώση και στην πράσινη οικονομία. Μιλάμε για βιώσιμη ανάπτυξη παντού. Στην ύπαιθρο, στην πόλη. Για τη βιώσιμη ανάπτυξη ως αρχή, που λαμβάνεται υπόψη οριζόντια σε κάθε δραστηριότητα. Για πρώτη φορά αντιμετωπίζουμε στρατηγικούς τομείς όπως είναι η ενέργεια, οι μεταφορές, η χωροταξία, ο τουρισμός, κάτω από το πρίσμα του περιβάλλοντος ως συγκριτικού πλεονεκτήματος και με σαφείς στόχους.

Δεύτερος μεγάλος οραματικός μας στόχος είναι η κοινωνική συμφωνία. Μία νέα μεγάλη κοινωνική συμφωνία, που κατοχυρώνει την κοινωνία της αλληλεγγύης. Μία κοινωνική συμφωνία, που αφορά όλους τους Πολίτες και ενισχύει ιδιαίτερα αυτούς, που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Μία κοινωνική συμφωνία που έχει κέντρο τον άνθρωπο και αγκαλιάζει όλους τους τομείς.

Τέλος, τρίτος στόχος είναι ένα αποτελεσματικό Κράτος με μία ισχυρή Περιφέρεια. Προτείνουμε μία νέα διάρθρωση της Χώρας με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους. Μία νέα διάρθρωση και λειτουργία του Κράτους, ένα Κράτος χωρίς εσωτερικά σύνορα, που είναι ταγμένο στην Υπηρεσία του Πολίτη και όχι των Υπουργείων.

Ένα Κράτος, που οι λειτουργοί του, δηλαδή οι Δημόσιοι Υπάλληλοι αξιολογούνται, επιμορφώνονται, λειτουργούν διαφορετικά. Ένα Κράτος με απόλυτη διαφάνεια. Ένα κράτος που θα προσφέρει στους πολίτες ποιοτικές υπηρεσίες. Ένα κράτος όπου ο ανώτατος δημόσιος λειτουργός θα πρέπει να λογοδοτεί στο κοινωνικό σύνολο.

Σας ανέλυσα με λίγες λέξεις, τους βασικούς τρεις στόχους μας. Πιστεύω, επίσης, ότι εσείς οι Επιχειρηματίες ξέρετε, ότι το Κράτος χρειάζεται και απλοποίηση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας, κάτι που και το Πρόγραμμά μας έχει και κάτι, που πιστεύουμε ότι μπορεί να γίνει.

Οι επιλογές αυτές είναι εφικτές. Είναι και οραματικές. Οι επιλογές αυτές θα γίνουν πραγματικότητα εφ' όσον όλοι συναισθανθούμε την ευθύνη μας: Κράτος, Επιχειρηματίες, Εργαζόμενοι, Πολίτες. Όλοι μας έχουμε ευθύνη για να πετύχουμε. Και θα πετύχουμε.

**Κωνσταντίνος ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Καθηγητής Παντείου
Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
Πανεπιστημίου Αθηνών (Επισκ.),
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int.
I.I.A.P., Paris

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Αθήναι, 2006